

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2019-4-033
Karar Sayısı : **19-38/570-238**
Karar Tarihi : 07.11.2019

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Arslan NARİN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Ahmet ALGAN, Hasan Hüseyin ÜNLÜ

B. RAPORTÖRLER: Metin HASSU, Burcu OLGUN, Enes YASAN

C. İLGİLİ TARAF : - Umat Gümrük ve Turizm İşletmeleri A.Ş.
Yeni Gümrük Kapısı Tesisleri C Blok K:2 İpsala/Edirne

D. DOSYA KONUSU: Rekabet Kurulunun 27.06.2019 tarihli ve 19-23/361-M sayılı kararlarıyla yürütülen önaraştırma kapsamında 23.08.2019 tarihinde Umat Gümrük ve Turizm İşletmeleri A.Ş.'de yapılmak istenen yerinde incelemenin engellenmesi/zorlaştırılması.

- (1) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurulu (Kurul) tarafından 27.06.2019 tarih ve 19-23/361-M sayılıyla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 40. maddesinin birinci fıkrası uyarınca Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinden (TOBB) Kapıkule, Hamzabeyli ve İpsala gümrük kapılarının işletme hakkını devralan teşebbüslerin gümrük kapılarındaki ticari alanların kiralama işlemlerinde hâkim durumlarını kötüye kullandıkları iddiasına yönelik önaraştırma yapılmasına ve 4054 sayılı Kanun'un 14. ve 15. maddelerinde yer alan yetkilerin kullanılmasına karar verilmiştir. Yerinde incelemede görevli rekabet uzmanları tarafından söz konusu teşebbüslerden Umat Gümrük ve Turizm İşletmeleri A.Ş.'de (UMAT) yerinde incelemenin engellenmesine/zorlaştırılmasına ilişkin olarak 23.08.2019 tarihinde tutanak tutulmuştur.
- (2) Konu hakkında düzenlenen 28.08.2019 tarih ve 2019-4-033/BN sayılı Bilgi Notu görüşülerek karara bağlanmıştır.

(3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Bilgi Notunda;

- Kurulun 27.06.2019 tarihli ve 19-23/361-M sayılı kararı uyarınca yürütülmekte olan önaraştırma kapsamında 23.08.2019 tarihinde yerinde inceleme yapılmak istenen UMAT'ta yerinde incelemenin engellendiği /zorlaştırıldığı,
- Anılan teşebbüse 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrası uyarınca idari para cezası verilmesi gerektiği

ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. Olayın Gelişimi

- (4) Raportörlerce süreç aşağıdaki şekilde ifade edilmiştir:
- UMAT'ta yerinde inceleme yapmak üzere görevlendirilen rekabet uzmanları tarafından, 23.08.2019 Cuma günü saat 09.35'de teşebbüsün bulunduğu İpsala Gümrük Kapısı Tesisleri C Blok İpsala/Edirne adresine gidilmiştir.

- Teşebbüs yetkililerine görevli uzmanların yetki belgeleri ve Rekabet Kurumu kimlik kartlarının ibrazının akabinde, Kurul tarafından yürütülmekte olan bahse konu önaraştırma kararı hakkında bilgi verilmiş ve yerinde inceleme yapılacağı ifade edilmiştir.
 - Teşebbüs çalışanları tarafından Genel Müdür (.....)'ın şehir dışında olduğu bildirilmiştir. Bunun üzerine yetki belgesinin bir fotoğrafı teşebbüs çalışanı tarafından çekilerek teşebbüs yetkilisine telefon ile iletilmiştir. Teşebbüs yetkilisi (.....) ile görevli uzman arasında 10.06'da telefon görüşmesi yapılmış, görüşmede incelemenin konusuna ilişkin bilgi verilmiştir. Yetkili telefon görüşmesinde "Nereye geldiğinizi biliyor musunuz?", "Buranın TOBB'a bağlı bir şirket olduğunu biliyor musunuz?" şeklinde beyanlarda bulunmuş ve iki saat içerisinde teşebbüse geleceğini, kendisi gelmeden hiçbir evrak alınamayacağını beyan etmiştir. Görevli uzmanlar tarafından teşebbüs yetkilisinin iş için kullandığı e-posta adresinin şifresinin çalışanlara verilmesi talep edilmiştir. Ancak teşebbüs yetkilisi kendisi gelmeden çalışanlarının hiçbir bilgi vermeyeceğini ifade etmiştir. Teşebbüs yetkilisine bu davranışının engelleme sayılabileceği, bunun idari para cezası gerektireceği bilgisi verilmiştir. Saat 10.28'de bir teşebbüs çalışanından; (.....) ile telefonda görüştüğü, bu şahsın bir haber beklediği ve gelip gelmeyeceğinin belli olmadığını söylediği bilgisi edinilmiştir. Saat 10.40'ta teşebbüs çalışanlarından birisi teşebbüs yetkilisi (.....) ile tekrar görüştiklerini, teşebbüs temsilcisinin yolda olduğunu, e-posta adresinin şifresinin verileceğini bildirmiş, 10.42'de teşebbüs yetkilisinin e-posta adresine giriş yapılmıştır.
- (5) Saat 11.28'de teşebbüs temsilcisi Av. Ozan ARAT teşebbüs merkezine gelmiş, vekâletnamesinin bir örneğini uzmanlara sunmuştur.
- (6) Bu süreçte uzmanlar tarafından yerinde incelemenin engellenmesi/zorlaştırılması halinde uygulanabilecek yaptırımlara ilişkin teşebbüs yetkililerine defalarca bilgi verilmesine rağmen, incelemeye ancak teşebbüse girilmesinden yaklaşık bir saat sonra başlanabilmektedir. Daha sonra uzmanlar tarafından yukarıda özetlenen süreci anlatan "Yerinde İncelemenin Engellenmesine İlişkin Tutanak" hazırlanmıştır.
- (7) Konuya ilişkin teşebbüs temsilcisinin görüşleri aşağıdadır:
- "Öncelikle belirtmek gerekir ki; gümrük kapılarındaki ticari alanların kiralama işlemleri ile ilgili soruşturma yürütülmekte ise de İpsala Sınır Kapısı'nda bulunan işyerlerinin kira sözleşmeleri Mal Müdürlüğü tarafından yapılmış olup, daha sonra işletme hakkının şirketimize devri üzerine şirketimiz bu sözleşmelere halef olmuştur.*
- Her ne kadar tutanakta şirket yetkilisi (.....)'ın yapılan telefon görüşmesinde "Nereye geldiğinizi biliyor musunuz?", "Buranın TOBB'a bağlı bir şirket olduğunu biliyor musunuz?" şeklinde beyanda bulunduğu yazılmışsa da bu hususun doğru olup olmadığının tarafımda bilinmesi mümkün değildir. Bu sebeple, bu hususa itirazı kayıt beyanında bulunuyorum. Ayrıca Rekabet Kurulu görevlileri şirket adresine geldiğinde ne şirket temsilcisi, ne de şirket yönetim kurulu üyelerinden birinin adreste bulunmaması nedeniyle şirket yetkililerine ulaşılmaya çalışılmış olup, eğer bir gecikme söz konusu ise de bu sebepten kaynaklanmıştır. Şirket müdürü (.....) il dışında olup, kendisine ulaşıldığından trafikte seyir halinde olduğu şirket çalışanlarınca anlaşılmıştır. Durumun kendisine izahı üzerine, yetkili kişilerle gerekli görüşmeler yapılmış ve en kısa sürede mail şifresinin görevlilere bildirilmesi sağlanmıştır. Ayrıca bahsi geçen husus ile ilgili tüm yasal haklarımızı da saklı tutuyoruz."*

G.2. Değerlendirme

- (8) 4054 sayılı Kanun'un "Yerinde İnceleme" başlıklı 15. maddesi;

"Kurul, bu Kanunun kendisine verdiği görevleri yerine getirirken gerekli gördüğü hallerde, teşebbüs ve teşebbüs birliklerinde incelemelerde bulunabilir. Bu amaçla teşebbüslerin veya teşebbüs birliklerinin:

a) Defterlerini, her türlü evrak ve belgelerini inceleyebilir ve gerekirse suretlerini alabilir,

b) Belirli konularda yazılı veya sözlü açıklama isteyebilir,

c) Teşebbüslerin her türlü mal varlığına ilişkin mahallinde incelemeler yapabilir.

İnceleme, Kurul emrinde çalışan uzmanlar tarafından yapılır. Uzmanlar incelemeye giderken yanlarında incelemenin konusunu, amacını ve yanlış bilgi verilmesi halinde idarî para cezası uygulanacağını gösteren bir yetki belgesi bulundurlar.

(Ek: 01.08.2003-4971/ 25. Md.) İlgililer istenen bilgi, belge, defter ve sair vasıtaların suretlerini vermekle yükümlüdür. ..."

şeklinde düzenlenmiştir.

- (9) 4054 sayılı Kanun'un "İdari Para Cezası" başlıklı 16. maddesinin birinci fıkrası, aynı fıkranın (d) bendinde geçen "*yerinde incelemenin engellenmesi ya da zorlaştırılması*" halini, teşebbüslere karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin binde beşi oranında idari para cezası verilmesini gerektiren hallerden biri olarak saymıştır.
- (10) Yerinde inceleme yetkisi, 4054 sayılı Kanun'un ihlal edilip edilmediğinin ortaya çıkarılmasında kullanılan en önemli araçların başında gelmektedir. Bu yetkinin etkin bir şekilde kullanılması, rekabet ihlallerinin ortaya çıkarılması noktasında büyük öneme sahiptir. Bu kapsamda Danıştay 13. Dairesinin E: 2011/2660 ve K: 2016/775 sayılı kararında; "*... 40 dakikalık süre kısa bir süre gibi gözükse de bu sürenin, ön araştırma konusu olaya ilişkin delil ihtiva etmesi muhtemel olan materyallerin binadan uzaklaştırılması ihtimalinin gerçekleşmesine yeteceği dikkate alındığında, doğası gereği, teşebbüslere haber verilmeksizin, ansızın, süratli ve kesintisiz biçimde gerçekleşmesi gereken yerinde incelemenin olayda geciktirildiği anlaşılmaktadır.*" ifadesine yer verilmiştir.
- (11) Mevcut olayda teşebbüs yetkilisi incelemenin konusunu öğrenmesinin üzerinden yaklaşık bir saat geçmesinin ardından e-posta şifresini çalışanlara bildirmiş ve bunun üzerine incelemeye başlanabilmiştir. Esasen, geçen süre içerisinde önaraştırma konusuna ilişkin delil teşkil edebilecek nitelikteki yazışmalarının silinmesi/ortadan kaldırılması ihtimalinin bulunduğu değerlendirilmektedir. Bu nedenle yukarıda sözü edilen Danıştay kararı da göz önüne alınarak, teşebbüs yetkilisinin davranışlarının yerinde incelemenin engellenmesi/zorlaştırılması niteliğinde olduğu kanaatine varılmıştır.

H. SONUÇ

(12) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

- Rekabet Kurulunun 27.06.2019 tarihli ve 19-23/361-M sayılı kararı uyarınca yürütülmekte olan önaraştırma kapsamında 23.08.2019 tarihinde yerinde inceleme yapılmak istenen UMAT Gümrük ve Turizm İşletmeleri A.Ş.'nin yerinde incelemeyi engellediğine / zorlaştırdığına,
- Bu nedenle, Umat Gümrük ve Turizm İşletmeleri A.Ş.'ye 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca 2018 yılı gayri safi gelirlerinin binde beşi oranında olmak üzere (.....) TL idari para cezası verilmesine

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.